

ПЛАН-ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕТО НА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ „Философия“ (2.3.) към Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ (2023-2027)

Преамбул

Настоящата стратегия се основава на стратегически документи¹ на Европейската комисия за ролята на културата, социалните и хуманитарните науки; Национална стратегия за развитие на научните изследвания 2020² и Национална стратегия за висшето образование на МОН³; Стратегия за развитие на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Европейските политики в сферата на културата, социалните и хуманитарните науки следват разбирането, че културното сътрудничество преодолява стереотипите и предразсъдъците, стимулира диалога, непредубедеността, достойнството и взаимното зачитане. В основата на този така желан диалог обаче стои мирогледната образованост и култивирането на широко хуманитарно пространство за споделяне на общочовешките ценности. В това отношение философското знание притежава незаменима роля. От друга страна мястото на философията в системата на висшето образование е мотивирано поне от още два фактора.

Първо. Стратегията за развитие на научните изследвания на МОН и стратегията за развитие на висшето образование на МОН изцяло следват принципите на хуманитарното и социалното разбиране. Във визията за развитие на висшето образование е посочено, че то трябва да гарантира:

Превръщането на висшите училища в научен и духовен център с общокултурна мисия, който създава и разпространява нови знания, съдейства за разбирането на света и за обогатяването на неговата материална и духовна култура. По-нататък се мотивират изискванията за висококачествено висше образование, допринасящо за цялостното развитие на личността и подготвящо студентите както за професионалната им реализация, така и за социалната и гражданската им роля в условията на едно отворено, динамично и демократично общество.

¹ <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/europe-changing-world-inclusive-innovative-andreflective-societies>; <https://ec.europa.eu/research/social-sciences/index.cfm?pg=home> Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development, <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld> (последно посетени на 4.04.2017).

² Национална стратегия за развитие на научните изследвания, <http://mon.bg/?go=page&pageId=74&subpageId=143>

³ Национална стратегия за висшето образование, <http://mon.bg/?go=page&pageId=74&subpageId=143>

Второ. Специалност *Философия* е възлово необходима за качественото и високо квалифицирано преподаване на предметите от т.нар. Философски цикъл (логика, етика, естетика, философия, гражданско образование) в средните училища.

Това означава, че обучението в научно направление 2.3 в ПУ „П. Хилендарски“, заедно с това на специалност Философия в други ВУЗ има своето основно място в днешното висше образование в България.

Предизвикателства

- В обществото господстват нагласи към пазарно ориентирано образование, включително противопоставено на социално ориентираното образование; работещите в сферата на науката, образованието и културата са с нисък обществен престиж;
- Системата за финансиране на висшето образование е основно от държавата и в недостатъчен размер;
- Стратегическите документи и нормативната база в сферата на висшето образование на държавно равнище са перманентно в процес на реформиране;
- Критериите за оценка на наукометричните данни не са съобразени със спецификите на социалните и хуманитарните науки;
- Повишаване на конкурентната среда – днес младите хора разполагат с по-големи възможности за избор между университети в България и чужбина;
- Съществува дисбаланс между образователната и изследователската функция на университетите;
- Демографската криза.

Качествено-съдържателни аспекти на развитието на образованието в специалност Философия При създаването на специалност *Философия* в рамките на ПУ „Пайсий Хилендарски“ бяха адаптирани класическите учебни планове и форми на обучение по философия на вече съществуващите подобни специалности във ВУЗ на България. Изминалите почти 20 години от създаването на специалността показаха несъвършенствата на това начинание. Специалност *Философия* в ПУ „П. Хилендарски“ разполага с ограничен кадрови състав. Сравнението с близо 80 -те преподаватели във философската специалност на СУ говори от само себе си. Липсата на финансови възможности за хоноруване на преподаватели по много философски дисциплини и стандартите при акредитиране свързани с изисквания за доминиращ процент на преподаватели на

основен трудов договор налагат да се осъществи едно ново и ясно уточняване на учебните планове на специалността с подчертан приоритет на определени стратегически области.

1. Извънредно полезна и специфична единствено за ПУ е интеграцията на специалностите в рамките на Философско-историческия факултет. Тук не става дума единствено за компенсиране на липсата на хабилитирани преподаватели в катедрата с такива от специалности социология, етнология, история, теология. Интердисциплинарното хуманитарно обучение, както и съвместните интердисциплинарни научни проекти са запазена марка за ПУ „П. Хилендарски“, която е напълно в съзвучие с тенденциите на развитието на съвременната наука.
2. Особен акцент в стратегията за бъдещото развитие на специалността ще бъде гражданското образование. Научният потенциал, с който разполагаме за обучение и практически занятия в тази област е голям. Тази ориентация е също така в унисон с новите стандарти за средното образование.
3. Практическо ориентиране на образованието по философия за нуждите на средното училище. Методическата подготовка на студентите, предпочели да специализират педагогическия профил за бъдещи учители е на извънредно високо ниво. За това допринасят интензивните ни връзки с училищата в Пловдив, съществуването на съвместен методически семинар на учители и преподаватели в рамките на специалността, както и регулярните отношения с РИО Пловдив.

Основни дейности по стратегията на развитието на специалност Философия „Паисий Хилендарски“

Основните цели на План-програмата за развитие на направление „Философия“ в ПУ са: осигуряване на **качествено образование**; провеждането и осигуряване на **научни изследвания и иновации**; **високоэффективно управление** на образователния процес; **конкурентоспособност** на обучението и произведените кадри; **разпознаваемост в европейското образователно пространство**.

I. ИЗРАБОТВАНЕ, АКТУАЛИЗИРАНЕ И АКРЕДИТИРАНЕ НА УЧЕБНИ ПЛАНОВЕ И СПЕЦИАЛНОСТИ.

1. Ежегодно актуализиране на учебен план на специалност Философия;
2. Обновяване на учебните планове на МП „Философия и литература“ и МП „Биоетика, общество, култура“;

3. Акредитиране на ДП „Философия“;

II. СЪТРУДНИЧЕСТВА С УНИВЕРСИТЕТИ, УЧИЛИЩА И ДР.ИНСТИТУЦИИ.

(срок постоянен)

1. Актуализиране и прецизиране на договори с училища за провеждането на практики и стажове във връзка с придобиването на квалификация „учител по Философия“ (отг.: ас. Генова, ас. Тошева).
2. Организиране на ежегодни съвместни студентски семинари на студенти философи от ПУ „П. Хилендарски“ и СУ (отг. доц. д-р. Ина Димитрова)
3. Организиране и поддържане на календара със събития в рамките на Философския семинар на студентите от специалността.(отг. състава на катедрата);

III. УЧЕБНИ ПРАКТИКИ И СТАЖОВЕ.

(срок постоянен)

1. Провеждане на учебни практики по философия в Пловдив и в научна база Загражден в рамките на задължителните часове по учебния план (отг.: доц. д-р Валентин Аспарухов).
2. Провеждане на учебни практики и стажове в училищата във връзка с придобиването на квалификация „учител по философия“ (отг.: ас. Генова, ас. Тошева).

IV. НАУЧНА ДЕЙНОСТ.

(срок постоянен)

1. Публикуването на научни изследвания от членовете на катедрата в реферирани и индексирани научни издания (отг.: катедрен състав);
2. Провеждане на ежегодни научни четения в катедрата (отг. гл. ас. д-р. Мартина Минева);
3. Издаването на минимум 2 научни статии годишно от всеки член на катедрата (по възможност в реферирани и индексирани издания) (отг.: катедрен състав).
4. Разработването на научни проекти към университетски фонд „Научни изследвания“ (отг.: катедрен състав);
5. Разработването на научни проекти към други фондове (отг.: катедрен състав);
6. Продължаване на издаването на електронно списание *Кайрос* (отг. доц. д-р Валентин Аспарухов).

7. Следване на установените традиции за подкрепа при организиране и провеждане на студентска научна дейност - участие в научни проекти и публикации.

V. УЧЕБНИ ПОСОБИЯ И БИБЛИОТЕЧЕН ФОНД

1. Осигуряването на нови мултимедийни проектори и електронни дъски (отг.: доц. д-р Валентин Аспарухов) срок постоянен.
2. Попълване на библиотечния фонд на Университетска библиотека с класически и нови издания на хуманитарна литература (отг.: доц. Олга Симова); срок постоянен

VI. ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА КАТЕДРАТА И ОСИГУРЯВАНЕ НА ПРИЕМА

(срок: постоянен)

1. Посещения в средните училища и рекламиране на специалностите (отг.: деканско ръководство).
2. Продължаване на съвместните дейности с ученическия клуб по философия (отг. ас. Тошева и ас. Генова);
3. Информирание на медиите за основни и важни дейности на Катедрата (отг.: административен секретар);
4. Участия на членовете на Катедрата в регионалните и национални медии (отг. катедрен състав);
5. Поддържане на страница на Катедрата във Фейсбук (отг.: гл. ас. д-р Мартина Минева);
6. Издаването на рекламни брошури за специалностите в бакалавърска и магистърска степен (отг.: доц. Ина Димитрова);

VII. ВРЪЗКИ С ПОТРЕБИТЕЛИТЕ И ОСИГУРЯВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА РЕАЛИЗАЦИЯ

(срок: постоянен)

1. Поддържане на договорни отношения с възможно по-голям брой училища в Пловдив и региона с цел повишаване процента на професионална реализация (отг.: ръководител на катедрата);
2. Създаване на регистър за професионалната реализация на завършилите специалностите от направление Философия (отг.: гл. ас. д-р Мартина Минева).

VIII. РАЗВИТИЕ НА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ

1. Повишаване на чуждоезиковата подготовка, предполагащо курсове на английски език за *Еразъм* студенти (отг.: катедрен състав);
2. Насърчаване на научното израстване на преподавателския състав, чрез логистично и финансово осигуряване на достъп до научни форуми (отг. доц. д-р Ина Димитрова);
3. Насърчаване на академичното израстване на преподавателския състав, чрез обявяването на конкурси (отг. ръководител на катедрата);

Настоящата стратегия за развитие на ПН 2.3 Философия е обсъдена и приета с решение на ФС на ФИФ, Протокол 102/10.05.2023